

EPERJESI LAPOK

(FELVIDÉKI SZEMLE)

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor.,
negyedévre 2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fill.
Hirdetési díj: Háromhastós péntor egyszeri hirdetése 30 fill. Többszörös hírde-
tésért jutányosabb. Nyitlér: minden sor 40 fill.

Az Eperjesi Széchenyi-kör
s az Eperjesi Kereskedők és Keresk.-ifjak Egyletének
hivatalos közlönye.

Szerkesztőség: Eperjesen, Fő-utca 55. sz.
Kiadóhivatal: Kósch ÁRPÁD könyvnyomató-üzem
Eperjesen, Fő-utca 59. sz.

Érvénytelen tisztújítás.

A községi törvény részletes intézkedéseket tartalmaz a tekintetben, hogy hat évről hat évre milyen feltételek, milyen garanciális feltételek pontos betartása mellett kell a tisztviselői kart megújítani. Ezek az intézkedések egyrészt azt biztosítják, hogy a községeknek adott önkormányzati jog sértetlenül gyakorolható legyen, másrészt azt, hogy a választók igaz akaratát biztosan érvényesülhessen. Mind a két szempont olyan fontos, hogy egyiknek sem szabad csorbát szenvedni s ha csorba esett valamelyiken, azt ki kell — ha másképpen nem lehet, új választással — közzörülni.

A csütörtökön megejtett tisztújítás a törvény ellen elkövetett hibák egész sorozata mellett ment végbe. Ezek közül egyikre, a mit ott közvetlenül lehetett észlelni, t. i. arra, hogy az esküt nem tett tisztviselők is szavaztak az alorvosi állásra, azonnal rámutattam s e hiba kikerülését ajánlottam az alszámvevői állás betöltésénél; nem rajtam mult, hogy eredmény nélkül, mert ez utóbbi állásra is lezavaztak az újonnan megválasztott, de csak a választások végén megeskettett tisztviselők. A többi hibára pedig itt kell kitérnem, mert ezek fenforgását jórészt utólag lehetett csak megállapítani.

A mi először is az eskü letétele előtt lezavazott tisztviselők szavazati jogát illeti, e tekintetben utalok a községi törvény 84. §-ának 4-ik bekezdésére, a mely szerint a nem élet-hosszú választott elöljárók «csak az általános tisztújításig maradnak hivatalaikban», — a miből következik, hogy a mikor az általános tisztújítás kezdetét vette, a választás alá eső állások üresek voltak. Minthogy mindegyik tisztviselő csak az eskü letétele által lesz tel-

jesen behelyezve az őt megillető jogkörbe, kétségtelen, hogy az eskü letétele előtt nem tagja a képviselőtestületnek, minélfogva annak ülésein nem is szavazhat.

E felfogással szemben utalni lehet a községi törvény 69. §-ának 3-ik bekezdésére, a mely szerint a tisztviselő addig gyakorolja «hivatali állásával járó» kötelességeit és jogait, míg fel nem váltotta az utódja. De ez a rendelkezés nem vonatkozik a képviselőtestületi tagságra, a mely nem velejáró jog a hivatali állással, hiszen több tisztviselő egyáltalán nem tagja a közgyűlésnek s ezt a tagságot mindegyik tisztviselő külön törvényes rendelkezés alapján kapja meg, minélfogva a kiesett elöljáró, felmentéséig a hivatali ügykörébe vágó teendőket intézheti csupán, de közgyűlési tagnak többé nem tekinthető. Helytelenek ennél fogva a közgazgatási bíróságnak 3098/1899. és 1907/1903. számú határozatai, a melyek a lelépő tisztviselő szavazati jogát megállapították.

A többi hiba a jelölés megejtésénél fordult elő.

Így nem lett volna szabad a bizalmi-férfiúnak már előbb kiküldött *Villecz* Jánost a kijelölő választmányba is tagképpen kineveznie az alispánnak, mert senki a maga eljárását önmaga nem ellenőrizheti.

A kijelölő választmány egész eljárása semmis még abból az okból, mert nem öten, de heten voltak jelen a jelölésnél. Részt vett pedig *Péchy* Ignác bizalmi-férfiú és *Krayzell* Aladár lelépett polgármester s az az öt tag, a kiből törvény szerint állott a kijelölő választmány. A jelölés semmisségét meg kell állapítanunk azért, mert ha e fontos ténykedésnél mások is jelen lehetnek, pl. ha megjelennek a főispán, vagy egy tekintélyes pártvezér, esetleg egy miniszter, a kijelölő választmány nem járhatna el olyan

szabadon, nem gyakorolhatnának az egyes tagok fesztelenül bírálatot a pályázók felett s nem lennének biztosak a felől, hogy állásfoglalásuk indító okai titokban maradnak, a mit pedig biztosítani akar a községi törvény 77. §-a az által, hogy «a kijelölő választmány határozatait indokolni sem tartozik». De idegen elem kizárólag e választmány üléseiből azért is, mert «érvényesen szavazni csak jelöltre lehet» s ha a gyűlésen bárki megjelenhetnék, ezzel presziót lehetne gyakorolni a választmányra, hogy az illetőnek kedvelt pályázóját ne mellőzze. Ezzel aztán eleve befolyásolható lenne a választás eredménye. Egyébként *Krayzell* Aladár jelen volt a maga jelölésénél is, — az pedig már igazán megengedhetetlen, hogy a pályázó is részt vegyen a jelölésen s ezt bizonyára nem akarta a községi törvény a pályázónak — bárki legyen is az — biztosítani. Ilyen jogon a 13 üresedésben volt állás valamennyi pályázója bemehetett volna e választmány ülésére, sőt bárki is s akár ezen kérhetek volna bebocsátást, mert ha két idegen jelen lehetett, jelen lehetne ugyanolyan jogon ezer ember is.

Végül az alorvosi állásra megejtett jelöléssel megsértették a községi törvény 82. §-ának 2-ik bekezdését, a mely szerint «az orvosokra nézve az 1876. XIV. t.-cz. 152. §. c) pontjának határozománya való tekintettel» kell jelölni. Ez a határozomány pedig azt mondja, hogy a községi közegészségügyi választmány «véleményez a községi és községkórházi orvosi állások betöltésénél», — már pedig ezt a választmányt előbb meg nem hallgatták, véleményét a kijelölő választmány elé be nem terjesztették, minélfogva az alorvosi állást ezen hiánynál fogva is törvényellenesen töltötték be.

Mindebből pedig következik, hogy az egész

AZ «EPERJESI LAPOK» TÁRCZÁJA.

Egy jó ötlet.

— Elbeszélés. —

És az Eperjesi Széchenyi-körben felolvasa **Csengey Gusztáv.**

III.

(Folytatás.)

Ferkó barátunk estére gondosan kinyalta magát; hisz gavallér volt ő még most is s divatosan jelent meg, a hol kellett. Itt falun ugyan, különösen névnapra, nem kellett se frakk, se klakk, de azért megadta a módját.

Antal úrék háza elé érve, leszállt kocsijáról és sietett befelé, hogy mentől előbb levághesse a téli gunyát magáról. Belül már zajos volt a ház; jele, hogy már sokan vannak ott benn.

Jól ismerte a járást. Az előszobából jobbra nyílt egy ajtó Muki úrfi tágas szobájába; erre tartott hát. Csak hogy mára egy kis változáson ment át a Muki lakóosztálya is. Ezt a jobboldali szobát lefoglalták a nők számára toilette-helyiségül, mert ez egyenes összeköttetésben volt a tánczshelyiséggel; így, ha valami igazítani való akad, mindjárt be lehetett surranni könnyedén.

Mikor Ferkó nagy sebbel-lobbal benyitott, a tükör előtt éppen egy díszes öltözetű úriasszony igazgatta a frizúráját, s meglátva a tükörből a belépőt, a legszeretettelőbb mosolygással fordult feléje:

— Lám, a szerencse kedvez nekem, hogy éppen magát vezeti elém!

Kanálosné volt.

Ne gondolja azonban senki Kanálosné valami gécci boszorkánynak; elég csinos asszony volt biz' ő és pedig éppen javakorában. Magas, imponáló alak, jól megtelt, de nem kövér termetű. Arczán a jó egészség friss élet-

színe virult. Olyan igazi helyreasszony ez, a kitől nem szokás visszariadni. Ferkó barátunk mégis majd elszédült bele, mikor meglátta. Alig tudott egy pár üdvözlő szót elhebegni.

Kanálosné észrevette a zavart, de a szoba átalakításának tulajdonította.

— Maga, édes barátom, azt hitte, ugy-e...

— I-igen... azt hittem, Budapesten méltóztatik...

Kanálosné nagy szemekkel nézett rá:

— Micsoda? hát én hoztam zavarba?

— Óh dehogyan!... ments Isten... csak kissé csodálkozom, hogy kedves nagynénje...

— Azt is tudja?

Nagyot nyelt erre Ferkó, de mindenképen ki akart vágni magát, összeszedte magát:

— Általános volt a sajnálkozás, hogy nagyságos asszonyomhoz nem lesz szerencsénk; azt hittük, hogy kedves nagynénje...

— No hiszen marasztott is — szólt most az úrnő egészen kiengesztelődve — erősen marasztott; de nem mulaszthattam el Antal bácsi nevenapját, kivált mikor Piroskával összeesik; óh dehogyan, a világerő se mulasztottam volna el!

Most egyik újját titokszerűen fölemelve, rejtelmes mosolygással tette még hozzá:

— Édes barátom, terveim vannak!

Ferkó homlokán kiütött a veríték erre a szóra.

— De édes barátom, maga izzad; vesse le hát ezt a télikabátot.

— Igaz, igaz... de hisz itt...

— Ej, majd kiviszik innen!... Sok megbeszélni valóm lesz önnel.

Mit volt mit tenni, Ferkó levette a télikabátot;

de aközben egy merész gondolat villant át agyán. Ez a hirtelen jött gondolat olyan jól esett neki, hogy szeretett volna fölkapzagni bele; de rögtön belátta, hogy azt most nagyon helytelenül cselekedné; így kezelt hát komoly képet mutatni.

Mikor Ferkó a kabátot levette, Kanálosné jóízűen nézett végig rajta:

— Így, lássa... milyen csinos most!... Hja, szüksége lesz rá, mert az én választottamnak nagyon kényes ízlése van.

— Nagyságos asszonyom olyan kegyes, hogy megint gondolt reám? — jegyzé meg Ferkó hálás tekintettel. Egy pártfogó mosoly volt a jutalom.

— Óh én önről egy perczig sem feledkeztem meg.

Ferkó most szembe nézett vele s csendes, szomorú hangon így szólt:

— Pedig már késő!

Kanálosné visszadöbbsent erre a nyilatkozatra s bámulva kérde:

— Mit mond?... hogy értsem ezt?

— Már késő! — ismétlé Ferkó még szomorúbban és már most a hangja is reszketett bele. Hogy a hatás még nagyobb legyen, előhúzza zsebkezdőjét s végigsimította arczát, homlokát.

Kanálosné egészen megrémült:

— Csak nem akarja azt mondani, hogy már választott?

Ferkó most fölmereszté szemét, nem ugyan a mennyre, csak a mennyezetre.

— Választani? — sóhajtá komoran — hát lehet nekem választani?... Óh nagyságos asszonyom mindig olyan jó volt hozzám! megengedi, hogy föltárjam szívemet?... Ez a boldogtalan érzés úgyis sírba visz.

(Folyt. köv.)

tisztújítás érvénytelen s felebbezéssel meg volna dönthető. De sajnos látható ismét, éppen úgy, mint a legtöbb adót fizetők névjegyzékének összeállításánál is bebizonyult, hogy a városházán nem kezelik elég szigorúan és kifogástalanul a fontos szervezeti törvényeket.

Ezek után eldöntendő még az, vajjon cél-szerű-e az egész tisztújítás megsemmisítése? Tizenegy állásra csak egy-egy pályázó volt, a kiket — ha a jelölés kifogástalan lett volna is — egyhangulag megválasztottak volna. Ezek választását tehát nem érdemes bolygatni. Cél-szerűségi szempontból hasonlókat kell mondanunk az alszámvevői választásra nézve, annál is inkább, mert itt az győzött, a ki első helyen volt jelölve s a kinek tényleg a legkiválóbb képessége van. Nem így áll azonban a dolog az alorvosi állásnál, a hol a második helyen jelölt kapott több szavazatot s a hol két törvény — a községi és közegészségügyi — sértetett meg. Itt egy fontos szervet, a közegészségügyi választmányt mellőzték s a rendkívüli jelentőségű tiszti orvosi hivatalt egyetlen egy szakközeg meghallgatása nélkül töltötték be. Ez a törvénysértés a legkirívóbb, minél fogva ezt feltétlenül orvosolni kell.

Mindezt pedig kifejtettük pártatlanul, pusztán a törvények sértetlen megtartásának jövődöbéli biztosítása érdekében. Mert jogállamban első és főkövetelmény, hogy a törvény parancsait ne szegje meg senki. R. F.

Tisztújítás.

Egyik legfontosabb jogát gyakorolta június hó 6-ikán Eperjes szab. kir. város képviselőtestülete, mikor hat évre megválasztotta a tisztviselői kart. A tisztújító-közyűlés délelőtt 1/2 10 órától 3/4 12-ig tartott. Előtte — régi szokáshoz képest — ünnepi mise volt a r. kath. főtemplomban, a melyen a tisztviselőknél kívül 15–20 városi képviselő is megjelent.

A tisztújító-közyűlés *Tahy József* alispán elnökléte alatt, élénk érdeklődés mellett folyt le.

Az elnök először is jelentette, hogy a megüresedett állásokra kiírta a pályázatot s felhívta a közyűlést a választás megejtésére.

A képviselőtestület a választás ellenőrzése s a jegyzőkönyv hitelesítése végett kiküldte bizalmi-férfiakul *Hoffmann Mórt*, *Péchy Ignácot*, *Villecs Jánost* és *dr. Balpatak Imrét*. A jelölő bizottság tagjai lettek: *dr. Schmidt Gyula*, *Villecs János*, *dr. Sstehlo János* és *dr. Flórián Károly*. A szavazatszedő-küldöttség elnöke: *Dóbiás Ede*, tagjai: *dr. Müller Bertalan* és *dr. Vojtovics József*.

Tizenegy állásra csak a régi tisztviselők pályáztak, a kiket egyhangulag meg is választottak.

Ezek a következők:

Polgármester:	Krayzell Aladár,
I. tanácsos:	Faragó József,
II. „	Matherny Gusztáv,
főügyész:	Klefner Gyula,
főpénztáros:	Nádaskay Sándor,
főszámvevő:	Ridarcsik Gábor,
I. ellenőr:	Fest Tivadar,
II. „	Lillia Zsigmond,
közygám:	Kribel Elek,
levéltáros:	Hoffmann József
épitész:	Bretz Sándor.

Az alorvosi állásra két pályázó volt, a kik közül első helyen jelölték *dr. Horovitz Imrét*, második helyen *dr. Gallotsik Sándort*. Az újonnan szervezett alszámvevői állásra pályázókat ilyen sorrendben jelölték: *Theiss Géza*, *Poloczek Róbert*, *Znakovszky József* és *Klefner Béla*.

Erős küzdelem után alorvos lett *dr. Gallotsik Sándor* 65 szavazattal, *dr. Horovitz Imre* 55 szavazata ellenében, alszámvevő pedig *Theiss Géza*, a ki 50 szavazatot kapott, míg *Poloczekre* 43, *Znakovszkyra* 12 és *Klefnerre* 2 szavazat esett.

A polgármestert melegen üdvözölte, megválasztása után, az elnök s működésére áldást és sikert kívánt.

Krayzell Aladár lendületes és nagy tetszéssel kísért beszédben halásan megköszönte először is a közyűlés bizalmát s kérte a további támogatást. Majd programjának főbb pontjait fejtette ki, a melyek igen kedvező benyomást keltek. Így ígerte a gyors, igazságos, részrehajlatlan, szabad szellemű áthatott, mindig előre törekvő közigazgatást. Ígerte, hogy a modern haladás szelleme fogja vezetni hivatalának betöltésében, jól tudván, hogy a visszamaradó, nem fejlődő városnak létjogosultsága nincs. Kilátásba helyezte a csatornázás teljes kiépítését, a tervbe vett új laktanya, a katonai és városi kórház sürgős létesítését. Gondja lesz a helyi

ipar fejlesztésére, továbbá az élelmiszerek, kivált a hús drágulásának megakadályozására. Végül a város anyagi erejének folytonos szemmeltartása mellett, keresztül óhajtja vinni a tisztviselői kar fizetésének a közyűlés által elvben már elrendelt felemelését.

A polgármester beszédét sűrűn szakította meg tetszés és éljenzés s a városi képviselők szívesen gratuláltak neki megválasztatásához.

A választás befejeztével és az eskü letétele után, a többi tisztviselő nevében is, *Faragó József* tanácsos szólott, megköszönvén a beléjük helyezett bizalmat s kérvén a közyűlés támogatását. Végül a polgármester indítványára köszönetet szavaztak az alispánnak, a választás tapintatos vezetéséért.

Megemlítjük még, hogy az alorvosi állásra történt szavazás után felszólt *dr. Raffay Ferencz* s kiemelte, hogy az egyhangulag megválasztott tisztviselőktől jó lett volna az esküt előbb kivenni, mert kérdés, szavazhattak-e azok is és nem támadhat-e meg a szavazás e miatt. De az alispán felszólalása után kimondta a közyűlés, hogy az esküt egyszerre veszi ki s az alszámvevői állásra is tényleg mind leszavaztak az esküt nem tett tisztviselők.

Az egyfolytában való tanítás.

írta *Perényi Vilmos*.

Az egyfolytában való tanítás kérdése, a tanulók munkájának megkönnyítése, a túlterhelés csökkentésének okából vetődött fel és az egyfolytában való vagy a megosztott tanítás helyessége és czélszerűsége — legalább nálunk Magyarországon — csakis ebből a szempontból vizsgálendő. Azért mondom, hogy nálunk, mert itt, valamint a kontinens többi államaiban a nép- és középiskolai tanításnak sok évszázados tradíciói kapcsolódnak a megosztott tanításhoz úgy pedagógiai, mint gyakorlati szempontokból.

A mi felfogásunk, gyakorlatunk és társadalmi berendezkedésünk szerint a gyermek egy bizonyos életkorig tanul és azután előbb vagy utóbb valami élet-pályát választván magának, iparkodik tanulmányait értékesíteni; de addig, a míg tanul, addig csakis tanuló. Mi nem is gondolunk arra, hogy 10–16 éves gyermek kenyerét megkeresse, vagyis abban az időben, a míg tanul, egyszerűen kenyeret keresni is legyen. Az amerikai Egyesült-Államokra gondolok, a hol is a 10–12 éves gyermek, még ha jómódúak is a szülők, hacsak nem határozottan gazdagok — ott pedig más mértéke van a gazdaságnak, mint nálunk — munka után lát és saját napi munkájával iparkodik kenyerét megkeresni s úgy egyrésztől szüleinek segíteni, másrésztől önállóvá lenni. A mi átöröklött berendezkedésünk szerint, a midőn a gyermek egyidőben csak tanuló, a megosztott tanításnak gyakorlati szempontokból semmi sem áll útjában, de bizony a társadalmi fejlettség előrehaladottabb fokán, a hol a szociális szempontok egész terjedelmükben akarnak és tudnak érvényesülni; ott, a hol tanulni és kenyeret keresni nem egymást kizáró fogalmak, sőt egymást természetesen támogató erők: ott a tanítás és tanulás egészen más berendezést igényel. Így alakult ki az Egyesült-Államokban és Angliában, hogy mindenki akkor tanulhat, a midőn reáér, s így vannak délelőtti, délutáni és esteli kurzusok. Számos tanfolyam számos tanulóval.

Nem szándékozom, mert nincs is most annak itt helye és ideje, hogy az Egyesült-Államok nép- és közepfokú iskoláinak ismertetésébe belemenjek; csak reá akartam mutatni arra, hogy milyen más módon számolnak ott a szociális szükségletekkel és mennyire szolgálatában áll az iskola az életnek.

Csak még azt akarom megvilágítani, hogy mennyivel okosabb és jobb, ha a gyermek egyszerre tanul is, meg dolgozik is. (Csak valaki bele ne kapaszkodjék a szavakba, hogy a tanulás is munka és a munka is tanulás!)

Mennyivel jobban tudja az ember a tudást, a könyvből szerzett ismereteket megbecsülni, ha annak alkalmazását az életben munka alatt nap-nap mellett látja. Mennyivel tágul tapasztalata, látóköre van a műhelyben, az emberekkel való érintkezésnél! Komolyság, törekvés és munkálkodás az életben — ezt látja ott, tapasztalván, hogy a ki nem tud, az nem képes megélni. Mohó vágygyal igyekszik tehát minél többet tudni, hogy minél több fegyverrel rendelkezék a létért való küzdelemben.

Lelki-szemeim elé idézem *Michael Forraday* és *Alba Edisont*. Az előbbi a könyvkötőmesterség mellett tanulta a fizikát és kémiát, és a fizikai kutatásoknak — soha és senki által fölül nem mult — atyamesterévé lett. Az utóbbi nappal ujságokat árult, hogy este iskolába járhasson és a világ legnagyobb felfedezőjévé lett. Majd ha valamikor arra hivatott egyén megírja a XIX. század, vagy talán a történelmi korszak egységes kultúrtörté-

netét, e két felemlített név semmi esetre sem fog belőle hiányozni. Ellenben legió-számra vannak olyan úgyn. kulturpolitikusaink és tudósaink, a kik tanítják és hirdetik, hogy az accusativus cum infinitivo és a trójai ló meséje nélkül nincs igazi tudás, igazi műveltség. Bizony ezek az efemer nagyságok úgy elmerülnek a feledékenység tengerébe, mintha sohasem léteztek volna.

Mindezt csak azért hoztam elő, hogy mint az elektromos szikra pillanatnyi fényétől megvilágított képnél lássuk, mik a mai társadalmi szükségletek által megkövetelt igazi szükségletek és mi a maradi, az élet szükségleteitől elzárkózott iskolai orthodoxia.

Átérve tulajdonképeni tárgyamra: az egyfolytában való tanításra, itt is legfőbb ellenség és ellenző az iskolai orthodoxia. Az egyfolytában való tanítást elsősorban társadalmi okok és szociális körülmények teremtették meg. A tapasztalat pedig meggyőzte a paedagógusokat és a tanügyi kormányt, hogy az egyfolytában való tanítás nemcsak praktikus szempontokból, de különösen a tanulóra nézve sok előnnyel jár.

Minél tovább foglalkozom a kérdéssel, annál több jó oldalát és előnyét látom az egyfolytában való tanításnak és annál inkább belátom, hogy a mozgalom ellenzői egyrésztől nem ismerik a kérdést, vagy nem eléggé ismerik, másrésztől bizonyos konzervativizmussal ragaszkodnak a régi megszokotthoz és félnek az újítástól. Ezért ellenetést hallok az egyfolytában való tanítás ellen, de mindezek két fő-kategóriába csoportosíthatók: elméleti, vagyis paedagógiai és gyakorlati okokra.

Nézünk a szemébe mindkét ellenetésnek bátran, de elfogultság nélkül. Elméletileg azt a kifogást emelik az egyfolytában való tanítás ellen, hogy 5 óra alatt nagyon elfárad a figyelem az agyvelő túlságos igénybevétele által és ezt megsínyli a tanuló szervezete. Az az igazi tudományos módszer — a mit először *Verulami Baco* fejezett ki — a melyik kísérletekre helyezkedik, vagyis a kísérletekkel dolgozó mai természettudományi módszer. A mely tudomány nem helyezkedhetik a tapasztalatok alapjára, a melyet kísérletek nem támogatnak, az nem valódi tudomány, az vagy üres spekuláció, vagy legfőlegbb hipotézis. Így a fiziológia és a pszichológia is csak akkor emelkedtek a pozitív tudományok színvonalára, a midőn az említett disciplinák a kísérletekre kezdtek támaszkodni.

Az én reális gondolkodásom, a mely a fizikai kutatásokon és kísérleteken nevelkedett fel, mindig bizonyos kételkedéssel fogad mindennemű olyan állítást, a mi bár tudományos mezben jelenik meg, de nem tud egyébre támaszkodni, mint az egyéni szent meggyőződésre. A tudományok története, de legkülönösebben ez exact tudományoké számos olyan példát ismernek, a hol az egyéni tekintélyre való hivatkozás kerékkötője lett az igazság felismerésének. Így a többek között csak a legeklatánsabb esetet említem fel: *Newton* emanációs elmélete. *Huyghens* vibrációs elméletével szemben majdnem egy évszázadig tartotta magát, mígnem *Young* és *Fresnel* klasszikus kísérletei, *Newton* és *Biot* nagy tekintélye ellenére is *Huyghens*nek adott igazat.

Azért is, midőn arról van szó, hogy az egyfolytában való tanításnál a tanuló 4–5 óras — bár szünetekkel megszakított — tanításnál olyan mértékben vétetik igénybe, olyan mértékben fárad el, hogy ez a kimerülés a szervezetre káros: feltettem magamnak azt a kérdést, vajjon a kísérleti alapokra fektetett moden fiziológia és pszichológia nem rendelkezik-e olyan eszközökkel, a mivel az agyvelőnek elfáradását meg lehetne mérni és így pozitív alapon nyugvó feleletet adni a szóban forgó kérdésre!

Kutattam a dolgot és kutatásom nem volt meddő, mert úgy találtam, hogy a külföld ezzel a kérdéssel már mintegy 20 év óta foglalkozik és a szóban forgó kérdésnek már számbavehető tudományos irodalma van. Megismerkedvén az izom és agyvelő elfáradásának mérő-eszközeivel, úgy találtam, hogy kétféle mérőeszköz van alkalmazásban: az egyik a mechanikai, a másik a pszichológiai módszernél.

A mechanikai módszer megalapítója *Mosso*, a turini egyetemen a fiziológia tanára. *Mosso* munkája, a mely német nyelven is megjelent «Die Ermüdung» című, elsősorban az izom elfáradását, az elfáradás okát, a keletkezett kémiai folyamatokat és elváltozásokat kutatja, és alkalmazza először a maga szerkesztette mérő-eszközt, az ergografot.

Mosso ergografja két részből, úgy a rögzítő készülékből és az írógépből áll. A készülék rajza megvan «A Műveltség Könyvtára»-nak «Ember» című kötetében, a 307. lapon. A rögzítőre reahelyezzük azt a testrészt, a melyeknek izommunkáját a végzett munkával arányos elfáradást mérni akarjuk. Pl. ha az egyik újjunk munkaokozta elfáradását akarjuk megállapítani, úgy karunkat helyezzük az ergografra és azt az újat hagyjuk szabadon, a melyeknek munkáját megmérni óhajtjuk. Ez az új egy fonál segítségével összekötöttesben van az

írógép tüjév geszhető. E tüje annak f a reáfügges dásnál fogva tásánál meg percz alatt 10 hullámheg keletkezik. I annál jobba sabbak a h új fokozato ellaposodna képtelen, az detileg felraj Ha a hullám nesre egymá hosszúsága c ban kifejezett munkaegység

Az akara a középpont idegek végzi tartó munká van szükségé jobban kifára pontja, az a

Mosso a fáradását me munkaegység is ment és t

Mosso sz főleg az izom képez, a me dásában gát gező hatást kek nem ma keringés foly majd az egés mel dolgozó karom, sőt h Megérthető zésekor elfár test is fárad objektív alap kémiai prod hogy akár sz ben úgyn. el egy lehet: a

Mosso er görbénének (e gerén lerajzol lemező adatot végzett kísér

Az első v Kontrake a végze Tizenegy körülmények a kontral a végze Az utolsó kontral végzett

Mosso er megméréséleg mazták, főleg melyik tantár és úgy talála után nagy sz történelem, f könnyebb, a A szepírás és kát, a kik ki

Behatóbbá tésének ötlet *Griesbach* m methodusával kell foglalkoz

Az ember burok, hanem folytán az ön ingert képes az inger kiind térbelileg külf idegingert, mi egyes részei e ságú minőségé határozására v hogy egy kör *Griesbach* utár a két hegyével

írógép tüjével, az újra a. onkívül 1—3 kgr. súly függeszthető. Ha az új nyugalomban van, úgy az írógép tüje annak forgó hengerére körvonalat ír le, ha azonban a reáfüggesztett súly emeli, úgy az izom összehúzódnál fogva a fonalat is húzza, majd a súly lebecsajlásánál megeresztí. Ha már most pl. az új a súlyt egy perc alatt 10-szer emelte fel, úgy az írógép hengerén 10 hullámhegyből és hullámvölgyből álló folytonos görbe keletkezik. Minél nagyobb erőfejlesztésre képes az új, annál jobban feszíti ki a fonalat és így annál magasabbak a hullámhegy csúcsai az alapvonalától, de az új fokozatosan kifárad és így a hullámok mindjobban ellaposodnak, míg végre az izom kontrakcióra már képtelen, az írógép tüje nyugalomba marad, az eredetileg felrajzolt körvonal mentén mozog a hengeren. Ha a hullámhegyek magasságait lemérjük és egy egyesre egymás mellé felrakjuk, úgy eme nyert távolság hosszúsága centiméterekben és az emelt súly grammokban kifejezett szorzata adja az újjam által elvégzett munkát munkaegységekben, centimétergrammokban kifejezve.

Az akaratlagos izommunkánál az izmok mozgását a középponti idegrendszerből (az agyvelőből) kiinduló idegek végzik; minél erősebb és minél hosszabb ideig tartó munkát végez az izom, annál erősebb idegingerre van szüksége és így annál jobban megfeszülnek, annál jobban kifáradnak az idegek és az idegrendszer középpontja, az agyvelő.

Mosso azonban nemcsak az izmok és idegek elfáradását mérte és fejezte ki a végzett munkát fizikai munkaegységekkel, hanem egy hatalmas lépéssel tovább is ment és megtalálta az elfáradás okát.

Mosso szerint az elfáradás kémiai folyamat, és pedig főleg az izom albuminja a felhasznált oxigennel tejsavat képez, a mely tejsav egyrésztől az izmot összehúzódnában gátolja, másrészt a vérbe felszívódván, mérgező hatást képes előidézni. A fejlődő bomlási termékek nem maradnak a keletkezés helyén, hanem a vérkeringés folytán szétterjednek előbb egyes testrészen, majd az egész testben. Így érthető aztán, hogy kezemmel dolgozom, nemcsak a kezem, hanem az egész karom, sőt hosszabb munkánál az egész test is elfárad. Megérthető ebből még az is, hogy testi munka végzésekor elfárad az elme is és szellemi munka után a test is fáradt. Úgy a szellemi, mint a fizikai munka objektív alapja az agyvelő és mindkét munkánál úgy. kémiai produktumok jelentkeznek; tehát nyilvánvaló, hogy akár szellemi, akár testi munkát végzünk, a testben úgy. elváltozások jelentkezvén, az eredmény csak egy lehet: az elfáradás érzete.

Mosso ergografját csak felnőtt emberek fáradtsági görbéjének (ez az a hullámvonal, mely a készülék hengerén lerajzolódik) megállapítására használta; mint jellemző adatot ide iktatom vizsgálatot tartó tanárokon végzett kísérleteinek egyik adatát.

Az első vizsgálaton reggelén:

Kontrakciók száma 40,

a végzett munka 6087 méterklg. } normális állapot.

Tízennégy ifjú megvizsgálása után az előbbivel egyező körülmények között:

a kontrakciók száma: 24,

a végzett munka: 2745 mkgr.

Az utolsó vizsgálaton a vizsgálatok befejezése után:

kontrakciók: 11

végzett munka: 1086 mkgr.

Mosso ergografját a tanulók szellemi munkájának megmérése először Kemsics és Keller tanárok alkalmazták, főleg ama kérdés megvilágítása végett, hogy melyik tantárgy kíván több vagy kevesebb agymunkát, és úgy találták, hogy a matematika, számtan és torna után nagy szabályossággal jelentkeznek a depressió, a történelem, földrajz s természetrajz és vallás a legkönnyebb, a nyelvek pedig a középen foglalnak helyet. A szépírás és rajz csak azoknál okoz nagyobb munkát, a kik kiváló ambícióval üzik.

Behatóbban és főleg a tanuló-íjtáság túlterheltségének ötletéből foglalkozik a fölvetett problémával Griesbach mühlhauseni (Élsass) tanár, és így az ő methodusával és vizsgálatainak eredményével bővebben kell foglalkoznunk.

Az emberi testet betakaró bőrfelület nemcsak védő burok, hanem a helyi érzés szerve is. Mert a gyakorlat folytán az öntudat a bőr érintése által keletkezett idegingert képes ugyanazon helyre visszavinni, a honnan az inger kiindult. De nehezebben képes az öntudat két, az értelem különböző — egyébként egyenlő és egyidejű — idegingert, mint elkülönített benyomást felfogni. A bőr egyes részei e tekintetben lényegesen különböző finomságú minőségi fokozatot mutatnak. E fokozatok meghatározására vonatkozó kísérletet akként hajtják végre, hogy egy körzőnek — a mely ezen alkalmazásában Griesbach után «Aesthesiometer»-nek neveztetik — mind a két hegyével egyszerre és egyforma erősséggel érintjük

a bőrt különböző helyeken. Azután megmérjük a körző két hegyének azon legnagyobb távolságát, a melynél a két inger még egyetlen közös érzést idéz elő az agyvelőben. A bőr minden helyén lehet ilyen területeket találni, a mely az aesthesiometerrel mérve, egyetlen érzetté olvad össze, ezen túl nyitván a körzőt, két benyomás önálló két érzetté alakul. Azt a körzőt, a melyen belül a körző két vége egyetlen közös érzetet vált ki, érzetkörnek nevezi Griesbach.

Mint minden külső inger, úgy a tapintási ingerek felfogásához is tudat szükséges: világos, hogy minden tényező, mely a tudat funkcióját gátolja vagy elősegíti, annak megfelelőleg a helyi érzés finomságát s így az érzetkör nagyságát is befolyásolja. A figyelem kisebbé, a szórakozottság nagyobbá teszi az aesthesiometerrel lement érzetkör átmérőjét. Ezért a bőr érzéklő képességének az aesthesiometerrel való vizsgálata a szellemi fáradtság kutatására módszerül szolgálhat és a vizsgálatnál nyert és milliméterekben kifejezett számérték a fáradtság fokának mértékül szolgálhat.

Griesbach számos mérést végzett a homlokon, orrhegyen, alsójakon, járomcsonton és az újjakon. Ezen mérésekből hosszú kísérletsorozatot állított össze, meg adván a feleletet ilyen kérdésekre: Melyik tantárgy méríti jobban vagy kevésbé a figyelmet? Milyen befolyása van az órák közti szüneteknek a szervezet megpihenésére?

A megosztott vagy az egyfolytában való tanításra vonatkozólag mit ajánl az aesthesiometer?

Kísérletsorozataiból csak egyet iktatok ide, a melyet a járomcsonton végzett:

Órarend:

7—8-ig	8—9-ig	9—10-ig*	10—11-ig
Geometria	Természetrajz	Vallás	angol nyelv
7 óra	8 óra	9 óra	10 óra
7:5	8	8	5
			12
Déli szünet.			
2—3-ig	3—4-ig	4—5-ig	Szombat d. u. 5 órakor
Természetan	Torna	Földrajz	
2 óra	3 óra	4 óra	5 óra
12	12	6	11
			5

A számok az aesthesiometerrel lement távolságot milliméterekben fejezik ki.

Már ezen mérési adatokból sok pozitív következtetés vonható le az általunk felvetett kérdésekre De nem vonjuk le, hanem engedjük át a szót Griesbachnak:

Bizást felelhetjük, hogy azok az eredmények, a melyek a szombat délutáni, tehát hosszabb szünet utáni mérés eredményei, az illető tanulóknak normális érzékelési képességét mutatják. Mint a táblázatunk látjuk, a délutáni tanítás 3 órára terjed, de a melyet 4 óras délelőtti tanítás és 3 óras déli szünet előzött meg. *A d. u. 2 órakor nyert számok azonban lényegesen nagyobbak, mint a reggel 7 órakor és mint a szabad szombat délutániak; de a mi ennél még feltűnőbb: egy csöppet sem kisebbek, mint a délelőtti 11 óraiak. Ezen körülmény azt bizonyítja, hogy a 3 óras déli szünet nem elégséges arra, hogy a délelőtti tanítás által okozott fáradtságot kiegyenlítse. Ennélfogva a tanulóknak délután sokkal kedvezőtlenebb viszonyok között kell dolgoznia, úgy, hogy vagy a szokottnál jobban megerőlteti idegrendszerét, vagy pedig kevesebb eredményt ér el. Ha tehát bármi okból nem lehetséges 3 óránál hosszabb déli szünet, úgy a délutáni tanítás inkább mellőzendő, vagy legalább is csak a technikai tárgyakra redukálendő.*

Griesbach felfedezése és annak iskolai célokra való értékesítésének gondolata sokakat arra indított, hogy az ő szellemében haladva és mechanikai eszköztökéletesítve, a kísérletezést folytassák. Ezek közül csak Wagner darmstadti és Blažek lembergi tanárnak az Eulenburg által tökéletesített aesthesiometerrel végzett tanulságos kísérletsorozatainak eredményeit említem fel.

Wagner a darmstadti gimnázium tanulóin végzett kísérleteket. A normális érzéki köröt a járomcsonton állapította meg. Mint végső eredményt, mérési alapján a következőkben emeli ki: *A délutáni tanítást meg kell szüntetni, mivel fáradt aggyal kell a tanulóknak dolgoznia s a házi-feladatok végzése mellett csekély idő jut az üdülésre. A tanuló, ha délután is kell jönnie az iskolába, a dologtól soha sem menekülhet, mert a délelőtti és délutáni tanítás után még házi-feladatait is kell végeznie. A délelőtti tanítás fárasztó hatását még a déli 3 óras szünet sem képes kiegyenlíteni és hozzá még a délutáni tanításnál az agyat az emésztési kongeszció okozta vérszegénységi állapot is igénybe veszi. Nincs is tanár, a ki ne tapasztalta volna, hogy a délutáni órák mily ólomsúlylyal nehezdednek telen, nyáron egyaránt a tanuló és tanár kedélyére s mily szegényes eredményűek. Szerencse, hogy a természet a tanuló egészségét olyképen óvja, hogy ellátja a délutáni órákra a figyelmetlenség biztosító szelepeivel* (Wagner: «Unterricht und Ermüdung», Berlin, 1898.)

(Vége köv.)

HIREK.

— **40 év múlva.** A tegnapi napon ünnepelt az egész hazát s annak minden igaz fia Templomokban és iskolákban áldottuk a magyarok Istenét, hogy jóságos kegyelméből megérni engedte a királykoronázás 40 ik évfordulóját. Nem nagy idő az emberiség vagy egy nép és nemzet életében, de eseményekben annál gazdagabb a mi nemzetünk legújabb történetében s főleg királyunk életében. Mióta nemzet és király megérti egymást, azóta a sok belső és külső akadály dacára haladás és fejlődés észlelhető Bölcsesség s az idők jeleinek megértése vezesse a királyt a béke és egyetértés javára s mennél kevesebb belviszály forduljon elő nemzetünk fiaiban Isten áldja a király életét és siker koronázza nemzetünk reményét és törekvését. Legyen az ő uralma alatt országunk a nemzeti béke, áldás és dicsőség állandó otthona. Sors viharral kiállott szabad népünk java és boldogsága irányozza minden érzését, gondolatát és cselekedetét. Szabad és független hazánknak a trón legyen legerősebb oszlopa most és mindenkoron Szabad népnek az ajakán imaként szálljon ma és mindenkor a sóhaj az egek és világok Ura felé s zúgja hegyen, völgyön, bércezen át a Kárpátoktól Adriáig: Áldd meg Isten a magyar királyt s Isten áldd meg a magyart! — Tegnap mindegyik iskolában volt nálunk is ünnepély; hálaadó istentiszteletet d. e. 9 órakor a r. kath. és g. kath. 10 órakor pedig az ev. és izr. templomokban tartottak.

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Sebestyén* Gyula polg. iskolai tanítóképzőintézetet címzetes igazgatót az állami tanító- és tanítónőképző intézetek miniszteri szakbiztosává nevezte ki.

— **Házasság.** Dr. *Ferbstein* Károly eperjesi ügyvéd június 12-ikén köt házasságot *Zinner* Erzsikevel, Sátoraljaújhelyen. — *Friedmann* Nándor eperjesi kereskedő június 12-ikén lép házasságra *Lefkovits* Bertával, Rimaszécsen.

— **Tízéves találkozó.** Dr. *Propper* József eperjesi ügyvéd ezúton értesíti volt tanulóitársait, kik az 1896/97 iskolai évben tettek vele együtt érettségi vizsgát, hogy tízéves találkozójukat Eperjesen június 19-ikén este 1/2 9 órakor a «Fekete sas»-szálloda éttermének külön helyiségében tartják meg.

— **Jutalomdíj.** *Petrigalla* János volt alsókomárnoki, jelenleg szedliczei állami elemi iskolai tanító a magyar nyelv sikeres oktatása és terjesztése körül tanúsított kitűnő szorgalmának elismerésül a m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztérium részéről 100 kor. jutalomdíjban részesült.

— **Az Eperjesi Tulipán-szövetség.** Magyar Védőegyesület ma tartja Eperjes szab. kir. város tanácskozási termében rendes évi közgyűlést, melynek lefolyásáról legközelebbi számunkban referálunk.

— **Térzene-műsor jún. 9-ikére:** 1. Induló. 2. «Óh, szép május!» keringő, Strauss-tól. 3. «Koronázási induló» a «Proféta» cz. op.-ból, Mayerbeer-től. 4. Ábránd a «Hoffmann meséi» cz. op.-ból, Offenbach-tól. 5. «Spanyol őrzár» zenedarab, Cloerk-től. 6. Induló.

— **Elismerés.** A következő sorokat kaptuk: «Az EPERJESI LAPOK legutóbbi számában az ifjúsági versenyről közlőtekben bizonyára tévedésből kimaradt egy elismerés — *Bayer* Róbert versenytitkár részére Engedje meg igen tisztelt Szerkesztő úr, hogy megemlésem, hogy *Bayer* Róbertnek köszönhetjük játékterünknek mai kialakulását (a nézőemlényt, az öltözőket, a versenyző pályákat stb.), azonkívül a verseny adminisztratív ügyeinek bámulatosan szabatos intézését. Az ő működését azonban nem sokan ismerték, de méltó, hogy megtudja mindenki s elismeréssel adózzék a testnevelésügy ezen szerény, de buzgó harcosának. Kiváló tisztelettel maradtam a m. t. Szerkesztő úrnak kész híve *Pethe* Ferencz kir. kath. főgimn. tanár, a verseny intézője.»

— **Vallásos estély.** Az eperjesi ev. theol. akad. Belmissiói Egyesület május 31-ikén, pénteken tartott estélyén szép számú közönség vett részt a Kollégium dísztermében. Az est sikerét emelte *Paulik* János nyiregyházi ev. lelkésznek felolvasása, illetve szabadelődése. Az est közénkel kezdődött. Majd *Blattny* Lenke lépett az emelvényre s könnyedséggel, eleveenséggel, szépen színezve szavalta el Váradi A. költeményét, a «Szivárvány»-t. Ezután *Porkoláb* János joghallgató fuvalán adta elő Corelli «Adagio»-ját *Káldi* Soma zenetanár harmóniumkísérete mellett. *Porkoláb* szép fuvalójátékában már többször volt alkalmunk gyönyörködni s ezúttal is bizonyosságot tett gyakorlottságáról; a játék sikerét emelte a művészi kísérlet. Mielőtt *Paulik* János ev. lelkész megtartotta volna szabadelődését: «Miért olyan sok napjainkban a boldogtalan ember?» — *Mayer* Endre egyetemes elnök lépett az emelvényre s meleg szavakkal

mondott köszönetet a sok teendője közül hozzánk fáradt hírneves elkésznek, a ki előadása kezdetén az itt töltött theologus-évek emlékét idézte fel, majd mély lélek- és életismerettel, megkapó szavakkal mutatott rá az emberi élet nagy hajtóvadászatára, melyet a boldogság elnyerésére rendeznek s a boldogtalanság főokául a hit hiányát emelte ki, melynek fájó üressége űzi a lelket valami után, mit csak sejt, de az élvezet, tudomány meg nem szerez: az élet nagy ellenmondásait meg nem szünteti. Az előadás hatása mély nyomokat hagyott a hallgatók lelkében s feledhetetlen emlékül vésődött a jelenvoltak emlékezetébe. A hatás, melyet a szónoki szárnyalású előadás keltett, szinte átfinomult a nagy problema költői alakításában, felfogásában, mert az előadás után legifj. Szász Károly költeményét: «A hitetlen»-t szavalta el *Kárpáti* János theologus, nyugodt előadással, igaz érzéssel. Az előadás és szavalt között az eperjesi ev. hölgyekből ez alkalomra összehozott vegyes kar énekelte el szép összhangban Frank W. «Fohász»-át, melynek szövegét Csengey Gusztáv fordította magyarra. A szép ének szereplő hölgyeink s a vezető énektanár Szánik Ernő lelkes buzgalmat dicséri. — Itt említjük meg, hogy az utolsó vallásos estély június 12-ikén lesz, a melyen felolvas *Makovicsky* Elek, énekel *Kraysell* Rózsika, hegedül *Libertiny* Jenő és szavalnak *Rais* Dezső és *Nagy* Lajos.

— **Alakuló-gyűlés.** Eperjesi szab. kir. város képviselőtestülete június 5-ikén d. u. 3 órakor tartotta meg alakulógyűlését, *Tahy* József alispán elnöke alatt. Az újonnan megválasztott városi képviselők névsorát olvasták fel először, aztán a három évvel ezelőtt választottakat, majd a viriliseket s a tisztikarét. Minthogy a választás ellen panaszt nem adtak be, a közyűlést szabályszerűen megalakultnak jelentették ki.

— **Évzáró-ünnep.** Az eperjesi m. kir. állami tanítónőképző-intézet június 14-ikén, péntek d. u. 4 órakor a Kossuth-utcai tornateremben évzáró-ünnepet rendez. Műsor: 1. Goll J.: «Valahányszor...» Előadja az intézeti énekkar. 2. Behr F.: «Serenata». Zongorán előadja Sváby Margit. 3. Szavalt. Előadja Klán Anna. 4. Hetényi: «Magyar tánc». Zongorán négykézre előadja Mikó Stefánia és Kovács Viktória. 5. Hoppe R.: Dalegyveleg. Előadja az intézeti énekkar. 6. Arany J.: «Tetemrehívás». Melodramatikus zongorakísérettel szavalja Muránszky Márta. 7. Berecz E.: «Czidánydal». Hegedűkísérettel éneklő az énekkar, zongorán játsza Vass Izabella. 8. Chován K.: «Magyar táncok». Zongorán négykézre előadja Beregszászy Juliska és Petricskó Olga. 9. Pacius F.: «A finn dal». Előadja az intézeti énekkar.

— **Fagyalt à la Gerbeaud** Berger kávéházában.

— **Választás után.** Dr. *Horovits* Imre, városi tb. főorvos, a kit megbuktattak az alorvosi állás betöltésénél, többé nem hajlandó a városi kórházban díjtalanul működni. Sértett önértéke méltán készítette őt e lépés megtételére. De kérdés — s itt a városi főorvos szavait idézzük — mi lesz nélküle a kórházzal?

— **Rendkívüli közgyűlés.** Az Eperjesi Villamvilágítási és Erőátviteli Részvénytársaság június 26-ikán tartja rendkívüli közgyűlését a máris jegyzett 100,000 korona névértékű 5%-os elsőbbségi kötvény kibocsátása tárgyában. Az elsőbbségi kötvények már f. évi július hó 1-jétől kezdve kamatoznak s a jegyzett összegek július hó 1-jéig lesznek az Eperjesi Takarékpénztárnál befizetendők, mire névze az érdekelt aláírók külön-külön felhívást fognak kapni.

— **Jól elköltött pénz** — meglepégedést hozt! Ha meglepégedett akar lenni, költse *Dreher-sörre* felesleges pénzét és vegye azt *Bohrandt* J. W. eperjesi fűszerüzletében, hol azt *eredeti* kőbányai töltésben kapja, mi a kék ólomkupakról ismerhető fel, mi össze sem hasonlítható más töltésű *Dreher-sörrel*. Ügyeljen mindenki saját érdekében ezen körülményre.

— **Adományok.** A kerületi ifjúsági torna-verseny költségeinek fedezésére legújabbán a következő adományok érkeztek: *Gerbery* Sándor 10 kor., dr. *Kakúsz* Béla 10 kor. A gyűjtések összege 2453 kor. 62 fillér. A nemes adakozóknak köszönetét nyilvánítja a *rendező-bizottság*.

— **Társasvacsora.** A Rákóczi Kath. Kőr kuglizóját jún 7—9-ig tartó díjdobással nyitották meg, ma este 8 órakor pedig a Kőr helyiségeiben társasvacsora lesz, mely alkalommal osztják ki a nyerevény-

díjakat is. Vendégeket szívesen látnak, a tagokon kívül is, a társasvacsorán.

— **Vizsgálatok.** Az eperjesi ág. hitv. ev. I. egyház elemi nép- és polgári leányiskolájának 1906/7. évi vizsgálati sorrendje. Június 10-ikén d. e. 10 órakor a polg. iskola protestáns növendékeinek hittanvizsgálata a Kollégium dísztermében. Június 20-ikán d. e. 9 órakor a) az elemi iskola I és II. vegyes oszt. vizsgálata saját tantermében, b) a polg. iskola I oszt. vizsgálata a II. polg. osztály tantermében. Június 20-ikán d. u. 3 órakor a) az elemi iskola III. és IV. fosztály vizsgálata az I—II. elemi osztály tantermében, b) a polg. iskola II. oszt. vizsgálata saját tantermében. Június 21-ikén d. e. 9 órakor a) az elemi iskola III. és IV. leányosztály vizsgálata az I—II. elemi oszt. tantermében, b) a polg. iskola III. és IV. osztályának vizsgálata a II. polg. oszt. tantermében. Június 22-ikén d. u. 5 órakor a polg. iskolai növendékek tornavizsgálata a koll. főgimnázium tornacsarnokában. A női kézimunkák és a polgári iskolai növendékek rajzai a vizsgák ideje alatt külön teremben vannak közszemlére kitéve.

— **Ujdonságok fényképezési kamarákban** kaphatók *Cattarino* S. Utóda: *Földes* Samu papír- és díszműrú-üzletében (Eperjes, Fő-utca 78), a hol mindennemű fényképezési eszközök, a szükséges összes vegyi és optikai kellékek *eredeti gyári áron, előnyös részletfizetésre* is beszerezhetők. Kivánatra árjegyzék. Ugyanott *sötét-kamra* díjtalanul áll a t. Közönség rendelkezésére.

— **Lövészet.** Június 1-jén, mult szombaton délután igen sikerült agyaggalamblovészetet rendeztek a Szentlászló-hegy alján. Díjat nyertek: *Isánó* Aladárné, br. *Ghüllány* Lászlóné, *Irvinyi* Szabolcs, dr. *Rais* Elemér, dr. *Semsey* József és *Szinyei* Merse Félix. Este a Szentlászló-hegyen vacsora s utána — vasárnap reggel négy óráig — táncz volt. Az estélyen nyolcvanvan vettek részt.

— **Választás igazolása.** Az Eperjesi szab. kir. város területén május 22-ikén megejtett képviselőtestületi tagválasztás fölött június 3-ikán d. u. 3 órakor tartott ülést, *Tahy* József alispán elnöke alatt, az igazoló-választmány. A választásról fölvetett jegyzőkönyvek bemutatása után, minthogy panasz a választás ellen nem adatott be s az szabályszerűen folyt le, a választást igazoltnak jelentették ki. Tudomásul vették *Gerbery* Sándor lemondását az alsó-kerületben. — Itt említjük meg, hogy *Gombos* Zsófia virilista — a megválasztott *Bánó* Aladár helyett — *Roskoványi* Miklóst bízza meg képviselőtétel.

— **Football.** Alig zajlottak le az ifjúsági torna-verseny nagyszerű eseményei, játéktérünk újabb küzdelemnek volt tanja. A *Kassai Athletikai Club* kezdő csapata állott szemben Úrnapiján az E. T. V. E.-vel. Az E. T. V. E. az idén szintén még csak első mérkőzését vívta. A játékot a K. A. C. hátszéllel kezdte s az első félidő az eperjesiek folytonos támadásainak közepette eredménytelenül telik el. A második félidőben azonban a szél Eperjesnek kedvez s a kissé kimerült kassai védelem hétszer kénytelen a labdát a kapuba engedni. A végső eredmény 7:0 az E. T. V. E. javára. — Az E. T. V. E. footballistái június 9-ikén, vasárnap barátságos mérkőzésre utaznak Kassára. Ez alkalommal ellenfelük a *Kassai Akad. Sportegyesület* lesz.

— **Az igen tiszt. amatőrök részére** sötét-kamarát rendeztem be, melyet t. vevőimnek és másoknak is díjtalanul rendelkezésére bocsátok, s a fényképezetnél útbaigazítással készséggel szolgállok. Legújabb *fényképezési gépek* és *csikkok*, megbízható *lencsék* és *papírok* üzletemben gyári áron beszerezhetők. *Fálesch* Árpád, droguista.

— **A M. Kárpátegyesület Eperjesi Osztályának** június hó 2-ikán megtartott czenétei kirándulása a kétes idő dacára szép és nagy közönséget vonzott D. u. 2 órakor élénkület kezdett a városhaza előtti járdá; egymásután jöttek az útrakész tagok: első volt az aranyfiatalok, azután jött *Berzeviczy* Elek családjával, *Kösch* Árpád és családja, *Eckensberger* Nándor és családja, *Pacor* J. és családja, *Styx* H. és családja, dr. *Mikler* Károly és neje, *Mikolík* István és családja, *Zavatzky* Szilárd és családja. Két órakor útnak indult a negyven főből álló társaság s 4 órakor már *Czemétén* volt, a hova később még húsz tagú, köztük *Uhlarik* Mátyas és családja, dr. *Holénia* Gyula és családja, *Urbán* Gyula és leánya és a tízezerred számos tisztje érkezett. A szép társaság a délutánt kedélyesen töltötte, a mi a *Kösch* Árpádné és *Berzeviczy* Elek rendező érdeme. Az Osztály jún. 8-án *Szinyelipócra* és a *Branyisskóra* is rendezett kirándulást, melyről lapunk jövő számában fogunk beszámolni. E helyen csak azt említjük meg, hogy az elnökségnek sikerült az Osztály tagjai számára *Szinyelipócra* kocsiközlekedést létesíteni, úgy, hogy az Osztály tagjai a hét bármely kőznapiján, akár délelőtt,

akár délután 60 fillérért megyénk e kiválóan szép vidékére mehetnek. Az Osztály mostani kirándulásának főleg az a célja, hogy ott a tagoknak a meghálást is biztosítsa s hogy a *Branyisskóra* vezető gyalogutat jelezze. A 42 főből — nagyrészt tanuló tagokból — álló kiránduló-csapat szombat reggel 5 órakor indult székéren *Szinyelipócra* s este 11 óra 50 perczkor érkezik vissza vasúton *Szepesváraljáról*.

— **Az eredeti Maggi-üveget** minden kereskedő utántölti Maggi-féle *levestészítő*-vel!

— **Közkutak.** A még hiányzó vízvezeték közkutakat, a lapunkban megjelent sürgetés folytán, most állítják fel. Ezzel minden közkút el lesz helyezve. Kivánatos azonban, hogy a közkutakhoz vezetők csatornát készítsenek, nehogy a víz az utcákon ömöljön szét.

— **Kereskedelmi alkalmazottak mozgalma.** *Bohrandt* Lajos úr, az Eperjesi Kereskedők és Kereskedő-ifjak Egyletének ház-nagya, a következő sorok közlésére kért meg bennünket: «Az eperjesi kereskedelmi alkalmazottak egy kis része június 2-ikán gyűléseztől óhajtott abból a célból, hogy mozgalmat indítsón a teljes vasárnapi munkaszünet érdekében. Én és valószínűleg az eperjesi kereskedővilág nagyobb része is őszinte örömmel üdvözlölné, ha ez az eszme valóra válna. Elismerem azt, hogy a kereskedelmi alkalmazottra, a ki egész nap talpon van és serényen dolgozik, nagyon is ráérne egy teljes napi munkaszünet, a melyben szórakozhatnék, további kiképzéséről gondoskodhatna és így erőt és kedvet nyerne a további egy heti kemény munkára. És kétséget nem szenvedhet az sem, hogy kétszeresen jól esnek a főnöknek is ez a teljes napi szünet, a ki nemcsak éppen úgy, mint alkalmazottja, de sok esetben talán hatványozottabban kénytelen fáradni és munkálkodni, és a kit a mostani igazán kétségbeesítő, kemény életharcz időnek elítélte megvénit, munkára alkalmatlanná tesz. Tehát mindkét félre gyógyítórúként hatna a teljes vasárnapi munkaszünet, és tudom, hogy az ellen senki óvással nem élne. A vásárló közönség nagyon hamar megszokná ezt a változást és vásárlásait a hét többi napjaira osztaná el. De nézetem szerint ezt az eszmet csak a törvényhozás képes megvalósítani, olyképen, hogy az senkinek ártalmára ne legyen. Mert, sajnos a kereskedelmi pálya olyan mostoha gyermek hazánkban, a mely a «szabad kereskedelem» szempontjából *uninc* képesítéshez kötve és ezen áldatlan viszonyból kifolyólag oly elem is tud a — különben nemes hivatású — pályára, a mely, eltekintve attól, hogy kereskedelmi képessége nincsen, sokszor a tisztesség és becsület ellen is vét. Ily be-tévedt, nem odaváló elem igéretét, fogadalmára nem sokat lehet adni. Éppen azért nem bizom abban, hogy ez a kérdés *társadalmi* úton rendezhető volna. Utó-végre azt nem kívánhatjuk alkalmazottaink — és meg-vagyok róla győződve, hogy nem is kívánják — hogy mi bezárjunk akkor is, mikor a többi kartárs azt vonakodnék teljesíteni. Igenis hívei, lelkes hívei vagyunk a teljes vasárnapi munkaszünetnek, és a kereskedelmi alkalmazottak ezen humánus kívánságát kész-séggel hajlandók vagyunk teljesíteni, még a törvény-hozási rendezés előtt is (mely sokáig úgy sem késhetik már, hiszen igéretet tett erre nem régen *Kossuth* Ferencz kereskedelemügyi miniszter); az esetben, ha magukra vállalják a szervezést és ha működésüket siker koronázta, hogy egy kereskedő főnök sem zárja ki magát alóla, úgy mi leszünk az elsők, a kik hálásan fogunk köszönetet mondani fáradozásukért. De ne feledjék azt, hogy ily esetben nem elég az *igéret*. Tanácsolnám: adassanak maguknak minden kereskedő főnöktől *pénzbeli biztosítékot* (mondjuk 50 koronát), a mely után a takarékpénztári kamatot biztosítanak és szervezzenek a főnökök sorából bizottságot, a mely az esetleges kihágásokat igazságosan, de szigorúan büntetni volna hivatva. Végül még egy felvilágosítással szeretnék szolgálni. Értésülésem szerint a kereskedelmi alkalmazottak engem a teljes vasárnapi munkaszünet ellenségének tartanak és tüntetnek fel, csupán azért, mert gyűléstük megtartását egyleti helyiségünkben meg nem engedtem. E gyűlést tisztán azért akadályoztam meg, mert az összehívó *nem* volt egyleti tag, és mert a gyűlés megtartásához szükséges egyleti helyiséget nem kérték az elnökségtől. Ily körülmények között minden néven nevezendő gyűlést megakadályozni kötelességem, még abban az esetben is, ha például azt óhajtanák elhatározni, hogy engem fáklyásmennettel tisztelnek meg... A helybeli kereskedő-ifjúságnak ez a mozgalma azt a tanulságot is mutatja, hogy legyen a fiatalság elővigyázatos azon ember megválasztásában, a kit ilyen fontos ügy irányításával megbíztak és ne bízza azt tapasztalatlan egyénre, a ki a legemibb teendővel sincs tisztában.»

— **Fizetésrendezés.** A kassa-oderbergi vasút hivatalnokai között nagy örömet keltett *Ráth* Péter udvari tanácsosnak, a vasút vezérigazgatójának az a kijelentése, hogy a vasút személyzete a fizetés-

rendezés tekintetében alkalmazottai-
jakk. Ez a ki-
történt, a me-
oderbergi vas-
szönték *Ráth*

— **Am-
nek!** Ait
fényképezési
pillanat-kézia-
pészeti czikk-
9., cs. és kir-
alapítottat
zékét bérmet

— **Az**
alapja május
legi összege
minél előbb
jesen rohamo

— **Új**
divatú-czég-
sz. *Strucz* Sz

— **Avi**
győződve arr-
mes évszáró-v
A vizsgáknak
az másra ne
idegrendszeré-
óta gondolko-
törléséről és f-
nem jutottak
A győri izr.
fontos lépést
a tanítótestül-
tetése tárgyab-
kozásra valló
határozatával
hozott határoz-
megszabaduln-
len káros hatá-
haszna egyálta-
széke megtett
hasson oda m-
necsak ebben
ségi és másné-
zott érdeklőd-

— **Ön**
trófia tartotta
egy here róva
Klein Jenő, a
haláltekon lő-
tett egy kis
hatását: a m-
rák, már esz-
rögve elkinő-
nek oka fiatal
sok körülmér-
említett írásbe-
ártatlan nejt-
val vadojka, té-
Viszont bará-
melyben becs-
irat tartalmát
helyen veszi n-
mények közt
nincs biztos
nélkülözö felt-
De másképp-
egyszerre cs-
tárgyalni kezd-
Kleintől, tudv-
hurczolt meg
folyólag barát-
tételt kért a h-
után, a melye-
gimnázium ig-
sának és jöve-
utána az élete-
lében élete ut-
lanul meghur-

LOKO

A MAGYAR

A gyermekek kiválóan fejlődnek
vele és nem szenvednek emésztési
zavarban.

Kifűnően bevált hányás, bélfurug,
hasmenés stb. esetén.

A bel- és külföldön sok ezer
orvos ajánlja.

Kufeke-féle

Gyermek-
liszt

Legjobb táplálék egészséges és
gyomorhajos gyermekeknek.

Kapható gyógyszerárakban és drogeriákban.

Diet tápláló szerek gyára

KUFEKE R.
Wien I. és Bergedorf-Hamburg.

Kufeke-féle

rendezés tekintetében ugyanazt kapja, a mit a Máv. alkalmazottai kapnak s ugyanakkor, a mikor azok kapják. Ez a kijelentés annak a tisztelgésnek a kapcsán történt, a mely a minap ment végbe, a mikor a kassa-oderbergi vasút tisztviselői, a kik most előléptek, megköszönték Ráth Péternek az irántuk tanúsított jóindulatot.

Amateur-fényképészeknek! Általánosan elismert kütűnő szalon- és úti-fényképészeti készülékek, felülmulhatatlan minőségű pillanat-kéziapparátusok, valamint mindenféle fényképészeti cikkek *Moll A.* cégénél (Bécs, Tuchlauben 9. cs. és kir. udvari szállítónál) kaphatók. Ezen üzletág alapítottát 1854-ben. Kívánatra nagy képes árjegyzéket bérmentve küld a cég.

Az Eperjesi Tanítók Háza alapja május hóban 168 koronával gyarapodott s jelenlegi összege 15.018 kor. 22 fill. Kívánatos volna, hogy minél előbb telket vegyenek, mert a telkek ára Eperjesen rohamosan emelkedik.

Új czég. Kisszebenben *Mérő S.* cím alatt divatárú-czég keletkezett; tulajdonosa *Mérő Béláné sz. Strucz Szidónia*, czégvezetője *Mérő Béla*.

A vizsgák ellen. Mindenki meg van győződve arról, hogy a diákokra oly nagyon gyötrelmes évről-évről vizsgálatok eltörlése a leghelyesebb lenne. A vizsgáknak komoly czélja — mindenki tudja — nincs, az másra nem alkalmas, mint a tanárok és tanulók idegrendszerét felizgatni, megerőltetni. Évek hosszú sora óta gondolkodnak, folytatnak eszmecserét a vizsgák eltörléséről és fenntartásáról: de mindezek eredményre nem jutottak. Pedig a gyökeres reformra szükség van. A győri izr. hitközség iskolaszéke ebben a kérdésben fontos lépést tett. Legutóbbi közgyűlésében tárgyalta a tanítótestület indítványát az évről-évről megszűntetéséről. Az iskolaszék meghozta okos gondolkodásra valló határozatát, megoldotta a gordiusi csomót, határozatával megszüntette az évről-évről vizsgálatokat. A hozott határozat nagy horderejű. A kis iskolásgyerekek megszabadulnak a napokon keresztül kiállott és feltétlenül káros hatású izgalomtól, a melynek komoly czélja, haszna egyáltalán nem volt. A győri izr. hitközség iskolaszéke megtette a kezdő lépést a tanítótestület javára; hasson oda minden tanférfi, hogy az egészséges reform ne csak ebben az egy iskolában arasson diadalt. Az érettségi és másnemű vizsgálati botrányok napjaiban fokozott érdeklődésre tarthat számot ez az ügy.

Öngyilkosság. Vérfagyasztó katasztrófa tartotta izgalomban a kisszebenieket, mint ma egy hete röviden jeleztük, az úrnapi körmenet után. *Klein Jenő*, a kisszebeni gimnázium fiatal világi tanára halántékon lötte magát, még pedig két golyót menesztett egy kis revolverből. A két golyó hamar megtette hatását: a mikor talán félórával a tett után megtalálták, már eszméletlenül, lihegve ült a hintaszékben. Hőrogye elkinlódott este 7-ig, a mikor meghalt. Tette nek oka fiatalos meggondolatlan magaviseletéből eredő sok körülményben keresendő. A budapesti lapokban említett írásbellel nyilatkozatot, melyben egyik barátjának ártatlan nejét női becsületséggel saját neve aláírásával vádolja, tényleg megírta. Többen látták és olvasták. Viszont barátja ellennyilatkozatot adott *Kleinnek*, a melyben becsületére fogadja, hogy a piszkos rágalmozó írat tartalmát titokban tartja és csak kellő időben és helyen veszi majd igénybe. Hogy hol és milyen körülmények közt történt a két írás megszerkesztése, arról nincs biztos adat; csupa találgatás, minden alapot nélkülöző feltevés az egész, a mit erről terjesztenek. De másképp akarta a sors! A suttymba szőtt terv egyszerre csak kipattant. A kis városban suttogni, tárgyalni kezdtek a dolgot, s undorral fordultak el *Kleintől*, tudva azt, hogy egy ártatlan, becsületes nőt hurcolt meg könnyelműen, járszi módon. Ebből kifolyólag barátja is más hírokat kezdett pengetni. Elég-tételt kért a nyilatkozatban hazugul megírtakért. *Klein* átérve a helyzet kritikuss voltát, az úrnapi körmenet után, a melyen végig résztvett, hazament, levelet írt a gimnázium igazgatójának, édesapjának, egyik kártyásának és jövendőbeli menyasszonyának és elkövette utána az életet kioltó tettet. Barátjához címzett leveleiben élete utolsó percében kijelenti, hogy az ártatlanul meghurcolt nő teljesen ártatlan; a többi levél

búcsúzás. Ez a tény története, nem más. Temetése, mely szombaton délelőtt ment végbe, igen fényesen folyt le. Résztvett a város színe-java, ott volt mostoha anyja, édes apja, a ki Besztercebányán tanító. Apját a nagy csapás lesújtotta ugyan, de a legcsekélyebb megbetegedésről sincs szó.

Rendőri hírek. A kir. törvényszék *Ongyik* János szobafestő segédet, a ki április 29-ikén egy 11 éves leányon erőszakot akart elkövetni, öt havi fogházra ítélte. Az ítélet jogerős. — A rendőrség le-tartóztatta *Heszheimer* Teréz cselédet, a ki újszülött gyermekét megfojtván, a szalmazsákba rejtette s aztán eltávozott szolgálati helyéről. A leány időközben Kassán volt s Eperjesre ruhájáért jött vissza. Az ügyészség börtönébe kísérték át. — *Holomány* Pál eperjesi születésű, 52 éves szobafestő-segéd június 4-ikén d. e. 12 órákor Kőműves-utca 8. sz. lakásán, vízzel töltött pisztolyal a szájába lőtt. A lövés szétvetette a kisagyat s azonnali halált okozott. A részegeskedő, elzúllott férfi bánatában lett öngyilkossá, mert felesége és rokonsága elhagyták. Az öngyilkossággal már régebben foglalkozott s 8 nappal előbb is elvette tőle egy pisztolyt. Minthogy az öngyilkosság kétségtelen volt, a hulla felboncolását mellőzték. — A rendőrség eltiltotta a tej, tejföl, túró és vaj kóstolását a piacon, a mit sokan rossz szokásból üztek. — *Fajnar* Ferencz-nét, a ki május 1-jén Pollák Verona cselédétől egy húszkoronás bankjegyet lopott, a kir. járásbíróság 10 napi fogházra ítélte. Ez volt az a tettes, a kinek a nyelve alatt találta meg a rendőrség összegyűrve az ellopott pénzt. — A Kollégiumon túl lakó polgárok folyamodtak a rendőrséghez, hogy a Szentháromság-szobor mögött, a régi vízmedence helyén is létesítsenek hérköcsi-állomást. — A rendőrség által régebben kibocsátott felhívás folytán a villanytársulat most távolítja el azokat az oszlopokat, a melyek a fűtőcsai aszfalt-járdában állottak s kihelyezik őket a gyalogjáró szélére.

Felölös szerkesztő: *Dr. Raffay Ferencz.* Kiadótulajdonos: *Kösch Árpád.*

Abig csak apró lény vagyok,
S az egészektől durvadozok,
Ért pedig hágyjék el nekem,
Kneipp-kávének köszönhetem.

Valódi csak az eredeti csomagokban **Kath einer** névvel.

Ne használja senki keverék nélkül az izgató gyarmat-kávé! Kizárólag a **Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé** bizonyult a legjobb pót-kávének, mely könnyen emészthető, tápláló és vérképző, miáltal elő-mozdítja az egészséget.

Gyermekeket már csak a **Kathreiner-re** szoktassuk.

Goddam!
Végre egy gyorsan és biztosan ható tyúkszem-szer.

Cook & Johnsons
amerikai szabadalmazott **tyúkszem-gyűrűi**

1 darab 20 fillér, 6 darab 1 kor., postán 20 fillér portó.

Kapható a birodalom minden gyógyszer-tárában, valamint orvosság-kereskedésben stb.

Foullard-selyem 65 kr.-tól 3 frt 70 kr.-ig méterenkint, blusra és ruhára. Frankó és már megvámolvá házhoz szállítva. — Gazdag mintaválaszték Henneberg selyemgyáros, Zürich.

Természetes ezüst üstben mindenkor frissen befőzött kiváló finom **málna-szörpöt** szállít **Gessler Siegfried** ALTVATER likörgyár csász. és kir. udvari szállító és ő csász. és kir. Fensége József főherczeg kamarai szállítója Budapest — Kőbánya.

3 új szó... **Altvater** **Gessler** **Budapest**

NYILTÉR.

Vesebajoknál, a húgyhólyag bántalmainál és köszvénynél, a cukorbetegségnél, az emésztési és lélegzési szervek hurutjainál a Bór és Lithion tartalmu **Salvator-forrás** kitűnő sikerrel használják. E forrás kiváló tulajdonságai:

- Húgyhajtó hatás.
- Kellemes ízű.
- Vasmentes.
- Könnyen emészthető.
- Teljesen tiszta.
- Allandó összetételű.
- Első rangu gyógyvíz és diatetikus ital.

Különösen oly egyéneknek ajánlatos, a kik áló életmódjuk folytán aranyeres bántalmakban, hasi vérbőségben, máj- és veseizgalomban vagy húgysavas lerakódásokban, vesehomok és vesekövek képződésében szenvednek.

Orvosi szakvélemények, gyógyeredményekről szóló bizonylatok s egyéb forrásleírások ingyen, bérmentve állnak rendelkezésre.

Szinye-Lipóczi Salvatorforrás Vállalat
Budapest, V. Rudolfsplatz 8.

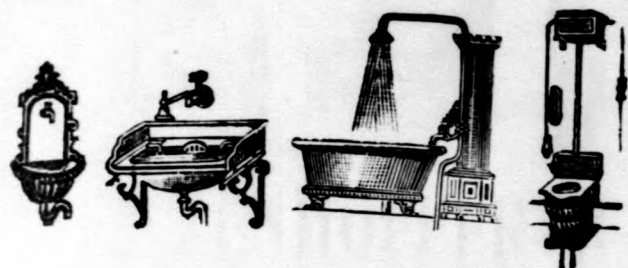
KALOGÉN
BRÁZAY SÓSBORSZESZ
FOGKRÉM A LEGJOBB ★★

LOKOMOBILOK, GÖZCSÉPLŐGÉPEK, BENZINMOTOROK, ARATÓGÉPEK, TALAJMÍVELŐ ESZKÖZÖK, TELJES MALOMBERENDEZÉSEK, STB. STB.

KIVÁNATRA SZIVESEN KÜLDÜNK ÁRJEGYZÉKET ÉS KÖLTSÉGVETÉST.

MAGYAR KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE, BUDAPEST.

WEITZENHOFFER B.

vízvezetési vállalkozó és mester * Eperjes.

Iroda és mintaraktár: Rózsa-utca 6. sz.

Elvállal vízvezetési, csatornázási, fürdőszoba- és closet-berendezéseket, valamint javításokat.

Költségvetéssel díjtalanul szolgálók.

Mintaraktár bármikor megtekinthető.

Rheuma

Köszvény

A legmelegebb és legjobb gyógyhatású kén-hevízforrások az egész kontinensen — szükséglet szerint mérsékelve (38–48 C. fokú) hévízzel 6 tükörben és 15 porcellánkádban!

Stubnyafürdő

t. f. m. 318 méter t. f. m.

Gyógyszertár, vasút, posta és távirdaállomás helyben, budapest-ruttkai fővonalon.

Javallatok:

üzleti izomrheumás megbetegüléskor, ischiás, köszvény, neuralgia (idegbántalmak), nőibajok és bőrbetegségek esetében. Ekcéma, Prurigo, Psoriasis.

Egész éven át nyitva.

Orvosi vezetés alatt álló ivó- és fürdőkúrák, porcellán-, kád- és tükörfürdők, pakolás, izzadási kúrák, villanyozás, massage, uszoda és hidegvíz-gyógykezelés.

Pompás fekvés, fenyőerdők közepette, elterülve a Tátrahegység egyik remek fensikjában és így megbecsülhetetlen mint légyóhely is; nagy és szép park. Legolcsóbb árak, legnagyobb kényelem, egészséges lakások és tápláló élelmezés. — Saját fürdőzenekar, Lawn-tennis. — Állandó előkelő úriközönnyel.

Fürdő-orvosok: dr. Csiky János, Tauser tanár segédorvosa, fürdőorvos, dr. Bollemann János, megyei tb. főorvos, dr. Jakobovits Mór, dr. Lencső János járásorvos.

Előidény július 1-ig, utóidény augusztus 20-tól 50% engedmény. Képes prospektussal és felvilágosítással díjmentesen szolgál az igazgatóság.

Magaslati
gyógyhely!

Hidegvíz-
gyógyintézet!

Az Eperjesi Villamvilágítási és Erőátviteli R.-társ. részvényesei — ezennel tiszteletteljesen meghívtnak a f. évi június hó 26-ikán délután 3 órakor Eperjes szab. kir. városban a városháza tanácskozótermében tartandó Rendkívüli közgyűlésre.

A tanácskozás tárgyai:

1. Elsőbbségi kötvények kibocsátása. | 2. Alapszabályok módosítása.

Eperjes, 1907. június hó 6-ikán.

Dr. Schmidt Gyula,

elnök.

ÜZLET-ÁTVÉTEL.

Van szerencsém a nagyérd. helybeli és vidéki Közönség szives tudomására hozni, hogy

DECKERT K.

Első eperjesi temetkezési intézet és butorraktárát

átvettem s azt a mai kor igényeinek megfelelően egész újonnan rendeztem be.

Nagy választékot tartok érc- és fakoporsókban és temetésekhez szükségelt mindennemű kellékekben.

Kárpitos-üzletemben a legkülönbébb kivitelű fa- és kárpitozott butorok, butorszövetek s ezen szakmába vágó cikkek nagy választékban kaphatók.

Kárpitos-műhelyemben pedig készítek bármilyen, ezen szakmába vágó munkát izlésesen, a legnagyobb pontossággal és jutányos árak mellett.

Elvállalom továbbá butor-garnitúrák és matrácok átdolgozását, alkalmi díszítéseket és butorok csomagolását is.

Üzletemet a nagyérdemű Közönség szives pártfogásába ajánlva — maradok
kiváló tisztelettel

MÁTRAI ISTVÁN

Első eperjesi temetkezési intézet • butorraktár • kárpitos és műdísztő.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 68,
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatok:

Locomobil és gőzcséplőgépek,

szalmakaszalók, járgány-cséplőgépek, lóhera-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr. kapálók, szecskavágók, répvágók, kukoricaszorozók, darálók, őrlőmalomok, egytemes szél-akék, 2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Mc Cormick amerikai aratógép-gyár

igazgatósága és főraktára:

Budapest, V., Alkotmány-utca 12.

Knecht E. John igazgató.

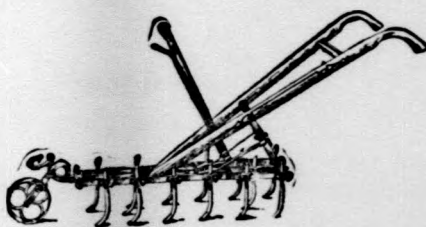
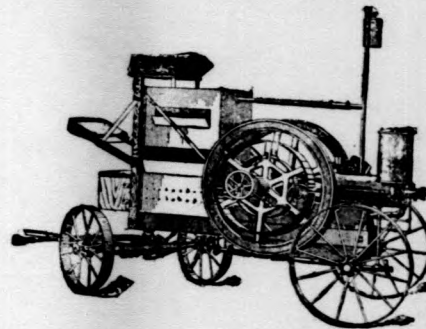
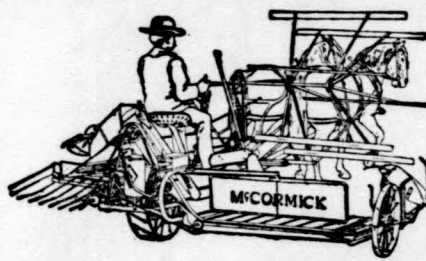
Mc Cormick kévekötő-arató-

gépei és marokrakó-arató-

gépei a magyar viszonyoknak

megfelelően külön lesznek gyártva.

Ez nem üres frázis, hanem tény!

Összes gyártmányainkról szóló képes katalógusunkat kívánatra bérmentve küldjük.

LÓTAKARÓK.

LÓTAKARÓK.

SZÉMAN TESTVÉREK

Telefon 42.

szőnyegárúháza * KASSA * Főutca 62. sz.

Telefon 42.

Dús választék női- és férfi-divatkelmekben, vászon- és asztalneműekben; valamint menyasszonyi kelengyék, futószőnyegek, butorszövetek, csipke- és szövetfüggönyök, ágytakarók, lópokrócok, divány-takarók, smyrna- és mindennemű szalon-szőnyegekben.

A trieszti linoleumgyár főraktára.

Szőnyegmintákkal és rajzokkal szívesen szolgálunk bérmentesen.

Brassói férfi-divatkelmek egyedüli raktára! —

Széman Testvérek
Kassa, Főutca 62.

LINOLEUM.

LINOLEUM.

LINOLEUM.

nélkül ne együnk levest!
Néhány csepp elegendő!

Gyárosok:

Maggi Gyula és Tsa, Wien, IV/1.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor- és altest-bántalmak, gyomorgörccs és gyomorhív, rögzött székrekedés, máj-bántalom, vértolulás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles házi szernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ara egy lepecsételt eredeti doboznak 2 korona.

Hamisítások törvényileg fenyítettek.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Csak akkor valódi,

ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel. A Moll-féle sósborszesz nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési szer köszvény, csúsz és a meghűlés egyéb következményeinél legismertebb népszerű.

Egy ónozott eredeti üveg ára 1 korona 90 fillér.

Moll-féle gyermek-szappan.

Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített gyermek- és női-szappan a bőr gyökeres gondozására és a pimaszra úgy gyermekek, mint felnőttek számára.

Egy darab ára 40 fillér. Öt darabé 1 korona 80 fillér.

Minden darab gyermek-szappan Moll A.-féle védjeggyel van ellátva.

Fő-székhely:

Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által Bécs, I., Tuchlauben 9.

Vidéki megrendelések naponta posta-utánvét mellett teljesíthetnek.

A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyult házi szer, mely már több mint 37 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult köszvény, csúsz és meghűlések, bedörzsölésüként használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzékkel ellátott dobozba van csomagolva. Ara üvegekben K—80, K1.40 és K2.— és úgyszólván minden gyógyszerertárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerész, Budapest. Dr. Richter gyógyszerertára az „Aranyoroszlánhoz”.

Prágában, Elmshofstrasse 5. no. Mindennapi székhely.

Az Eperjesi Bankegylet részvényesei — ezennel tiszteletteljesen meghívtnak a f. évi június hó 17-ikén délután 3 órakor Eperjes szab. kir. városban a városháza tanácskozótermében tartandó Rendkívüli közgyűlésre.

A tanácskozás tárgyai:

1. Részvénytőke felemelése.
2. Alapszabályok módosítása.

Eperjes, 1907. május hó 8-ikán.

Péchy Zsigmond,
elnök.

Alapított 1865-ben.

Legtökéletesebb kivitelű

ARCZKÉPEK

platin-nagyítások, aquarellek, olajfestmények, tájkép-felvételek, képes-levelezőlapok, grafikai sokszorosítások

DIVALD műintézetében EPERJES.

A műintézet csarnokában (Kassai-út 3.) időközönként ujdonságok kiállítva.

10601 Főutca 47.

— No barátom! hallottam, hogy megnézted és meggyőződted arról a csodálatos intézetről, a hol kitűnően ki tudják tisztítani a ruhát, a nélkül, hogy mosni kellene; látod, kedves barátom, ez a nagy csoda még nem létezett soha. Ebben az intézetben szárazon kitisztítják a ruhát, egészen olyan lesz, mint új; mert jegyezd meg, barátom jól magadnak, ha a ruhát valamelyik intézetben kimossák, az lehetetlen, hogy jó legyen, mert a ruha a vízben elromlik, össze megy, rövid lesz, kikopik; lehetetlen jól helyrehozni. És látod, barátom, azt a

Sikorszky-féle műtisztító-intézetet

dicsérem én; ott a ruhát nem mossák ki, ott csodálatos módon kitisztítják: ott csodálatos port találtak fel, a melylyel a pecsétes ruhát behintik, attól minden pecsét lemegy, aztán lekefélik, jól kivasalják — egyszóval ismét új lesz. Mondható, hogy ki-ünő és patent, a ruha nem romlik el, egyszóval új lesz. Hát kérlek magad a kis szíveségre, el ne mulaszd másoknak is ajánlani, hogy mindenki legyen meggyőződve, hogy létezik egy intézet, a hol lehet spórolni, olcsón és jól új ruhát szerezni.

— Kedves barátom, nagyon szépen köszönöm neked; Isten veled, viszontlátásra!

— Édes barátom, ha esetleg elfelejtenéd valahogy, itt a címe a műtisztító-intézetnek:

Első eperjesi ruha-vegyiműtisztító- és javító intézet,

Eperjes, Főutca 47. sz. alatt, bent az udvarban, a városi színházzal szemben.

E

Előfizetési
negyedévre
Hirdetési díj: Ha
tés

Kö

A közigazgatás és tulajdonosi hatalom dacára erkölcsi teki végrehajtása ségével tételi az ezen tény sére, vagy végrehajtása mely a törv szükséges.

S ez így hatalom inté vált a rende gondoskodna adnak a köz szükséges er

Látva az és életrevaló a közigazgat önkéntelenül eszébe, hogy gyártódtak, lehessen azt tőlem kitelt a mi, hogy rendelt ható Olvastam is felelősség al Pedig há valamint a k úgy nem ha kül. S bizony tudás, kénys nem lehet.

AZ «EPI

E

Írta és az Eperjesi Sz

Kanálós né az emberrel s szerelmesített

Persze hog hisz ez még k a kitől minde

— De az kinos zavaráb talanságról be

— Tudja most Ferkó f szeretek egy ménytelenül!

— Leányt büten sóhajtó badult keblér dett felül. Va

— Ki az a Most mindjárt Ferkónak

de éppen, mer jutott eszébe